

Forslag til endring i kvalifikasjonskravene for opprykk til professor i økonomi

Av

Steinar Holden og Tore Nilssen

Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo

Vi har fått i oppdrag å utarbeide et forslag til endring i kvalifikasjonskravene for opprykk til professor i økonomi. Forslaget skal ta utgangspunkt i de nåværende kvalifikasjonskravene, og endringene bør fortrinnsvis være begrenset til punkt 1 i Fakultetets krav til akademisk kompetanse.

Vi har lagt til grunn at kvalifikasjonskravene skal sikre at professorer ved Økonomisk institutt har høye faglige kvalifikasjoner, på linje med kvalifikasjonskravene ved andre tilsvarende universiteter i Norden og Europa.

Etter vår vurdering er det nåværende krav om at omfanget skal tilsvare tre doktorgradsavhandlinger er bra utgangspunkt. Dette tilsvarer etter vårt skjønn 8-12 tidsskriftartikler av full lengde, slik at det nåværende kravet om minst 12 fulle tidsskriftartikler fremstår som et litt for høyt krav til kvantitet. Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole har et omfangskrav på 8- 12 fulle tidsskriftsartikler. Samtidig er det klart at kravet til kvalitet må være høyere enn det er til en doktorgradsavhandling.

Hovedproblemet med de eksisterende kravene er imidlertid at det er for liten fleksibilitet langs andre dimensjoner.

I økonomifaget er det meget stor forskjell på publikasjoner i topptidsskrifter og publikasjoner i velrespekterte tidsskrifter med lavere rangering. Det er knallhard konkurranse om å publisere i topptidsskrifter, noe som innebærer langt høyere krav til originalitet og kvalitet. Publikasjoner i topptidsskrifter vil dermed normalt kreve mye mer arbeidstid, samtidig som publikasjonsprosessen vil kunne ta lang tid og innebære stor usikkerhet. Den faglige meritteringen ved publikasjoner i topptidsskrifter er imidlertid tilsvarende mye større. Kvalifikasjonskravene bør derfor ta mer hensyn til publikasjoner i topptidsskrifter og andre høyt rangerte tidsskrifter.

I store deler av økonomifaget er det nå blitt mye vanligere med publikasjoner med 3 og 4 forfattere, der det kan være betydelig arbeidsdeling. Dette er i stor grad en konsekvens av de omfattende kravene til publikasjoner i høyt rangerte tidsskrifter. Dette har også betydning for vurderingen av medforfatterskap, der den faglige meritteringen er langt mindre påvirket av medforfatterskap enn det som ville følge av en rent matematisk tilnærming der man deler på antall forfattere.

Kvalifikasjonskravene til professor må sees i lys av at en viktig anvendelse fremover vil være ved vurdering av kvalifikasjonskrav for kandidater i en førsteamanuensis-innstegsstilling. Hvis en slik kandidat ikke tilfredsstiller kvalifikasjonskravene til professor innen utløp av innstegsperioden, vil kandidaten ikke få fast stilling ved Økonomisk institutt. Konsekvensene for kandidaten og for instituttet vil derfor være langt mer alvorlige enn dersom en førsteamanuensis i fast stilling ved instituttet ikke tilfredsstiller kvalifikasjonskravene. En førsteamanuensis i fast stilling vil kunne forsøke på nytt ved en senere anledning, mens en kandidat i innstegsstilling ikke kan regne med denne muligheten. Med de nåværende kvalifikasjonskravene vil det være betydelig risiko for at en

høyt kvalifisert kandidat som instituttet vil være tjent med å beholde, likevel ikke vil tilfredsstille kvalifikasjonskravene.

Det bør også tas hensyn til at kvalifikasjonskravene for en innstegsstilling innebærer høye krav til kvalitet, slik at ansatte i innstegsstilling må prioritere publikasjoner i høyt rangerte tidsskrifter. En slik satsing vil naturlig føre til mindre kvantitet, og dermed gjøre det vanskeligere å oppfylle omfattende kvantitetskrav for et professorat.

I lys av dette må kravene utformes slik at de bygger på de reelle kvalifikasjonene til kandidaten, og at man ikke stiller høye formelle kvantitetskrav. En konkret konsekvens av dette er at vurderingen av kvalifikasjoner også bør ta hensyn til vitenskapelige arbeider som ikke er publisert. Dette er særlig viktig i økonomifaget, der det som nevnt legges stor vekt på publikasjoner i topptidsskrifter der det er langvarige publikasjonsprosesser og stor usikkerhet. Samtidig bør det stilles minst like høye kvalitetskrav til upubliserte artikler som til artikler som er publisert, for å unngå at publikasjonskravene utvannes.

For å ivareta disse hensynene til fleksibilitet, bør bedømmelseskomiteen gis mer rom for skjønn.

Forslag til endring i punkt 1 i kravene til Academic competence som gjøres gjeldende for Økonomisk institutt:

Quantity: The applicant's quantity of output must be judged in relation to international traditions within the discipline and on the basis of the substance of the work and the effort it represents. As a general rule, the quantity should correspond to three doctoral dissertations. This normally means 8 - 12 full-length journal articles in international outlets with high impact. Outlet quality should be judged consistent with the rules outlined in the supplementary provisions of the Department of Economics for tenure requirements. The extent of co-authorship should be taken into account. The applicant must have contributed substantially to all publications included in the application for promotion, in accordance with general scientific principles and traditions within the subject area. The applicant's contribution may be documented by enclosing letters from co-authors stating the applicant's contribution to the co-authored articles. In cases of higher quality, promotion may be awarded on the basis of less output than the quantity specified above. However, only in cases of unusually high quality may the required output correspond to less than two thirds of the numbers stated above. Publications in lower ranked journals or unpublished work may only be taken into account if they are of sufficient quality to warrant publication in high quality journals.